

ρίχνουν τὰ τόπια σὰν βροχή μέσ' ἀπὸ τὰ καράβια.
 Μπραῆμ πασὰς ἐφώνηξε λέγει τοῦ Χατζηχρήστου·
 — Ἔβγα Χρήστο, προσκύνησε, τί θέ νὰ σέ χαλάσω.
 — Τι λὲς μωρὲ Μπραῆμ πασᾶ, πῶς νὰ σέ προσκυνήσω;
 Ἔχω σαΐνια διαλεχτὰ καὶ θὰ σέ πολεμήσω.
 Καὶ ὁ δεσπότης τῷλεγε, καὶ ὁ δεσπότης λέγει·
 — Ἄϊδέ, Χρήστο, νὰ φύγουμε, στὸ Νιόκαστρο νὰ πάμε.
 Στ' ἄτι του ἐκαβαλίκεψε στὸ Ναβαρίνο βγαίνει,
 ἄκουσε τὴν ἀνταραχὴ, ἀκούει τοὺς λαβωμένους
 καὶ πίσω μαῦρος γύρισε μπροστὰ γιὰ νὰ τοὺς πάρῃ·
 — Ἄϊδὲς τ' ἀδέρφια χριστιανοὶ γιὰ νὰ λευθερωθοῦμε.
 Ἐκίνησαν κ' ἐπήγαιναν, στὸ Νιόκαστρο νὰ μείνουν·
 στὴ στράταν ὅπ' ἐπήγαιναν, στὸ ἔρημο Κρεμμύδι
 μπροστὰ καρτέρι τοῦχανε ὡς δώδεκα χιλιάδες.
 Μὰ τὸ σπαθὶ του τράβηξε, ἔπυσε μὲς τ' ἀσκέρι,
 πέντε πασάδες ἔκοψε, δεκάξη μπιμπασήδες.
 Πιάνουν τὸ Χρήστο ζωντανό, μαζί μὲ τὸ δεσπότη,
 τοὺς πάνε στὸ Μπραῆμ πασὰ καὶ τοὺς ξαναρωτᾷ·
 — Δὲ σ' τῷπα, Χρήστο, μιὰ βολὰ, δὲ σ' τῷπα τρεῖς καὶ πέντε,
 πῶς θὰ σέ πιάσω ζωντανὸ καὶ σκλάβο θὰ σέ πάρω;
 — Δὲν τῷλιζα, Μπραῆμ πασὰ, σκλάβος νὰ καταντήσω
 νάθε σωθῶ στὸν πόλεμο, δὲν εἶχα κασαβέτι
 παρὰ ποῦ ἐκατάντήσα σκλάβος στοὺς ἀραπάδες.
 Τὸν κλαῖνε χῶρες καὶ χωριά, ὅλ' οἱ καπεταναῖοι,
 τὸν κλαῖν τὰ παλληκάρια του,

11. — ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ

Νάταν ἡμέρα βροχερὴ καὶ νύχτα ποντισμένη
 ὄντας ἐβάλα τὴ βουλή ὅλ' οἱ καπεταναῖοι·
 πήγαν νὰ πολεμήσουνε μὲς στὴν ἀγία Μαρίνα.
 Ὁ Μπότσαρης ἐφώνηξε, λέγει τῶν καπταναίων
 ἀπὸ βραδὺ ὡς σηκώθηκε στὲς τρεῖς τοῦ μεσανύχτου·

— Ὅσ' ἀγαπάτε τὸ Χριστό, ὅσ' εἶστε βαφτισμένοι
 τουφέκι νὰ μὴ ρίξετε σὲ τοῦτο τὸ γιουρούσι.
 Μόν' τὰ σπαθιά τραβήξανε μαὶ μπήκαν σιὰ τσαντήρια,
 πιάνουν τοῦ Σκόδρα τὸ παιδί μὲ τρεῖς μπουλουκμπασάδες,
 Ὁμὲρ Βρυώνης φώναξε, Ὁμὲρ Βρυώνης λέγει.
 — Δὲν τῷλιζα βρὲ Μπότσαρη νάρθῃς τώρα τὴ νύχτα.
 — Τί λὲς βρὲ παλιομέρμπεη, ὀγλάνη τῶν πασάδων
 ἄ δὲ σέ πιάσω ζωντανὸ καὶ σκλάβο νὰ σέ πάρω.
 Ψιλὴ φωνίτσα ἔβγαλε καὶ λέγει τοῦ Ζυγούρη.
 Ὅλους τοὺς Τούρκους ζωντανούς, στὰ χέρια τοὺς πασάδες
 Δύο χιλιάδες χάλασαν στὸ πρῶτο τους γιουρούσι,
 στὸ παραδευτερότερο πικρὸ φαρμακεμένο.
 μιὰ μπαταριά κού ρίξανε, τὴ νύχτα π' ἀποκρίθη·
 — Βρὲ ποῦστε Κώστα μου ἀδερφέ, Ἰωργούλα ἀγαπημένε,
 νὰ κυνηγήστε τὴν Τουρκιὰ τὸ Γένος νὰ γλυτώστε.
 Σὰν πρόβατα τοὺς πὰν μπροστὰ, κι ἔκοψαν ὀχτακόσους
 κι ἄλλους σαράντα σκότώσεν ὁ Μάρκος λαβωμένος.
 Γύρισαν τὸν ἐπήρανε τὸν πὰν στὸ Μισολόγγι,
 ἐπήγαν τὸν ἐθάψανε μὲ πέντε δεσποτάδες.
 Ὅλοι νὰ τὸν σχωρέσετε μ' ἐξόλη σας καρδιά
 γιὰτ' ἔκανε στοὺς χριστιανοὺς μεγάλ' ἐλευθερία
 καὶ τώρα τὸν ἐσκότωσαν μὲς στὴν ἀγία Μαρίνα.

12 — ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΜΙΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Μπραῆμ πασὰς βάνει βουλή νὰ πάῃ στὸ Μισολόγγι.
 Ἐπήγε καὶ τ' ἀπόκλεισε στεριᾶς καὶ τοῦ πελάγου,
 ρίχνουν τὰ τόπια σὰν βροχὴ κ' οἱ πόμπες σὰ χαλάζι.
 Μπραῆμ πασὰς ἐφώνηξε μέσᾳ ἀπὸ τὰ καράβια·
 — Ποῦστε Σουλιῶτ' ἐξακουστοὶ μέσᾳ στὸ Μισολόγγι;
 Ἐβγάτε φέρτε τὰ κλειδιά, ἐλάτε προσκυνάτε
 γιὰτὶ θὰ σᾶς χαλάσουμε ὡσὰν τοὺς Νιοκαστρίτες.
 — Δὲν εἶν' ἐδῶ τὸ Νιόκαστρο, δὲν εἶν' ἡ Καλαμάτα
 ἐδῶ 'ν' Σουλιῶτες ξακουστοί, ἐδῶ 'ν' τὸ Μισολόγγι,
 πῶσσε τὴν Ἀρβανιτιὰ καὶ ξέβγαλε τοὺς Τούρκους.